

**Filološki fakultet / SRPSKI JEZIK I JUŽNOSLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI / Uporedno proučavanje slovenskih jezika**

|                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                 |                          |                            |
|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------------------|----------------------------|
| <b>Naziv predmeta:</b>                          | Uporedno proučavanje slovenskih jezika                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                 |                          |                            |
| <b>Šifra predmeta</b>                           | <b>Status predmeta</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>Semestar</b> | <b>Broj ECTS kredita</b> | <b>Fond časova (P+V+L)</b> |
| 12666                                           | Obavezan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 2               | 5                        | 2+2+0                      |
| <b>Studijski programi za koje se organizuje</b> | SRPSKI JEZIK I JUŽNOSLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                 |                          |                            |
| <b>Uslovljenost drugim predmetima</b>           | Није условљено.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                 |                          |                            |
| <b>Ciljevi izučavanja predmeta</b>              | Упознавање студента са одликама словенских језика и њиховом односу према прасловенском, те односу прасловенског према исходишном индоевропском прајезику: а) фонетске карактеристике прасловенског језика уз поређење са индоеврпским вокалским системом; прасловенски фонетско-фонолошки систем и процеси у појединим словенским језицима. б) морфолошке и творбене карактеристике прасловенског језика уз поређење са индоеврпским морфолошким и творбеним системом. Карактеристике морфолошког и творбеног система прасловенског језика и процеси у појединим словенским језицима; в) основне лексичке и синтаксичко-семантичке тенденције у словенским језицима у односу на прасловенско стање.                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                 |                          |                            |
| <b>Ishodi učenja</b>                            | Студент усваја знања о индоевропским језицима: генетском сродству и о језичкој типологији; Прасловенима и прасловенском језику; дијалекатском раздвајању словенских језика, формирању одређених група из којих потом настају поједини словенски језици и њихови дијалекти, те о појединачним језичким цртама словенских језика. Упознаје се са фонетским карактеристикама прасловенског језика уз поређење са индоевропским вокалским системом, са прасловенски фонетско-фонолошким системом и фонетско-фонолошким процесима у појединим словенским језицима; морфолошким и творбеним карактеристике прасловенског језика уз поређење са индоевропским морфолошким и творбеним системом и процесима у појединим словенским језицима; синтаксичко-семантичким одликама прасловенског језика и процесима у словенским језицима; са упоредном лексикологијом словенских језика. Студент се учи читању и анализи текстова различитих словенских језика и примјени теоријског знања на примјерима из текстова. |                 |                          |                            |
| <b>Ime i prezime nastavnika i saradnika</b>     | Предметни професор: проф. др Јелица Стојановић асистент-сарадник: доц. др Јелена Газдић                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                 |                          |                            |
| <b>Metod nastave i savladanja gradiva</b>       | Метод објашњавања, монолошки, дијалошки, метод показивања, метод рада на тексту.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                 |                          |                            |
| <b>Plan i program rada</b>                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                 |                          |                            |
| Pripremne nedjelje                              | Priprema i upis semestra                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                 |                          |                            |
| I nedjelja, pred.                               | Индоевропски језици. Сатем и кентум група индоевропских језика. Балтичко-словенска језичка заједница. Прасловенски језик. Балтички језици. Словенски језици (источнословенска језичка заједница, западнословенска језичка зајдница, јужнословенска језичка заједница).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                 |                          |                            |
| I nedjelja, vježbe                              | Примјена дате материје на примјерима: представљање неких језичких карактеристика балтичкословенске језичке заједнице, источнословенске, западнословенске и јужнословенске заједнице.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                 |                          |                            |
| II nedjelja, pred.                              | Индоевропски гласовни систем. Вокали. Сугласници.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                 |                          |                            |
| II nedjelja, vježbe                             | Примјена дате материје на примјерима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |                          |                            |
| III nedjelja, pred.                             | Фонетске карактеристике прасловенског језика уз поређење са индоеврпским вокалским системом. Прасловенски фонетско-фонолошки систем и фонетско-фонолошки процеси у појединим словенским језицима. Прасловенски вокали и њихова судбина у појединим словенским језицима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                 |                          |                            |
| III nedjelja, vježbe                            | Примјена дате материје на конкретним примјерима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                 |                          |                            |
| IV nedjelja, pred.                              | Прасловенски вокал е и рефлекс у словенским језицима. Прасловенски вокал о и рефлекс у словенским језицима. Прасловенски вокал а и рефлекс у словенским језицима. Прасловенски вокал у и рефлекс у словенским језицима. Прасловенски вокал и и рефлекс у словенским језицима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                 |                          |                            |
| IV nedjelja, vježbe                             | Примјена дате материје на конкретним примјерима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                 |                          |                            |
| V nedjelja, pred.                               | Прасловенски вокал ђ и рефлекс у словенским језицима. Прасловенски вокал у и рефлекс у словенским језицима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |                          |                            |
| V nedjelja, vježbe                              | Примјена дате материје на конкретним примјерима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                 |                          |                            |
|                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                 |                          |                            |

|                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| VI nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                         | Полугласници и рефлексии у словенским језицима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| VI nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                        | Примјена дате материје на конкретним примјерима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| VII nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                        | Вокално р и л и рефлексии у словенским језицима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| VII nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                       | Примјена дате материје на конкретним примјерима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| VIII nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                       | Дифтонзи у прасловенком и рефлексии у словенским језицима.. Дифтонзи на и и у. Дифтонзи на н и м. Дифтонзи на р и л.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| VIII nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                      | Примјена дате материје на конкретним примјерима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| IX nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                         | Сугласници. Праиндоевропски сугласнички систем, преаловенски сугласнички систем и сугласнички системи словенских језика. Палатализација и лабиовеларизација сугласника. Експлозивни сугласници. Спирант ch. Звучни спирант х. Фрикативни сугласници с и з. Гласовни процеси и услови вршења трију прасловенских палатализација. Јотовање сугласника и сугласничких група у прасловенком језику. Упрошћавање сугласника у сугласничким групама. Развита палаталних сугласника у словенским језицима.                                                                                                                                               |
| IX nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                        | Примјена дате материје на конкретним примјерима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| X nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                          | Морфолошке и творбене карактеристике прасловенског језика уз поређење са индоевропским морфолошким и творбеним системом. Карактеристике морфолошког и творбеног система прасловенског језика и процеси у појединим словенским језицима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| X nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                         | Примјена дате материје на конкретним примјерима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| XI nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                         | Деклинација. Именичка деклинација. Основински и падежни наставци у праиндоевропском језику и формирање прасловенских именичких основа.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| XI nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                        | Примјена дате материје на конкретним примјерима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| XII nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                        | Падежни наставци у једнини, множини, двојини.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| XII nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                       | Примјена дате материје на конкретним примјерима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| XIII nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                       | Конјугација. Словенске глаголске основе уз поређење са индоевропским основама. Презент. Тематски вокали и лични наставци. Аорист. Сигматски и асигматски аорист. Нови словенски сигматски аорист. Императив. Имперфекат. Патриципи. Инфинитив и супин.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| XIII nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                      | Примјена дате материје на конкретним примјерима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| XIV nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                        | Творба ријечи (деривација и композиција) у прасловенском и тенденције у појединим словенским језицима (индоевропско исходиште). Синтаксичко-семантичке одлике прасловенског језика и процеси у словенским језицима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| XIV nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                       | Примјена дате материје на конкретним примјерима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| XV nedjelja, pred.                                                                                                                                                                                         | Упоредна лексикологија словенских језика. Анализа паралелних текстова из различитих словенских језика (фонетских, морфолошких и творбених).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| XV nedjelja, vježbe                                                                                                                                                                                        | Примјена дате материје на конкретним примјерима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Opterećenje studenta</b>                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Nedjeljno</b>                                                                                                                                                                                           | <b>U toku semestra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>5 kredita x 40/30=6 sati i 40 minuta</b><br>2 sat(a) teorijskog predavanja<br>0 sat(a) praktičnog predavanja<br>2 vježbi<br><b>2 sat(a) i 40 minuta</b><br>samostalnog rada, uključujući i konsultacije | Nastava i završni ispit:<br><b>6 sati i 40 minuta x 16 =106 sati i 40 minuta</b><br>Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera):<br><b>6 sati i 40 minuta x 2 =13 sati i 20 minuta</b><br>Ukupno opterećenje za predmet:<br><b>5 x 30=150 sati</b><br>Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmet)<br><b>30 sati i 0 minuta</b><br>Struktura opterećenja: <b>106 sati i 40 minuta (nastava), 13 sati i 20 minuta (priprema), 30 sati i 0 minuta (dopunski rad)</b> |
| <b>Obaveze studenta u toku nastave</b>                                                                                                                                                                     | Присуствовање и активности на предавањима; домаћи задаци, семинарски рад, коликвијум и завршни испит.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Konsultacije</b>                                                                                                                                                                                        | У договору са студентима.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Literatura</b>                                                                                                                                                                                          | Literatura: Радосав Бошковић, Основи упоредне граматике словенских језика. Фонетика, морфологија, творба речи, Чигоја штампа, Београд 2007; С. Бернштейн, Очерк сравнительной грамматики славянских языках, Москва 1961; Александар Лома, Пракосово. Словенски и индоевропски корени српске епике, Балканолошки институт САНУ, књ. 78, Београд, 2002; В. Н. Топоров, К реконструкции древнейшего                                                                                                                                                                                                                                                  |

|                                              |                   |                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                               |                                               |                           |
|----------------------------------------------|-------------------|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------|---------------------------|
|                                              |                   |                                               | состояния праславянского, Славянское языкознание X, Москва 1988; Никита Ильич Толстой, Језик словенске културе, Просвета Ниш 1995; А.А. Соколянский, Введение в славянскую филологию, Москва 2004; Емил Бенвенист, Словарь индоевропейских социальных терминов, Москва 1995; Р. М. Цейтлин, Сравнительна лексикология славянских языков, X/XI-XIV/XV вв., Наука, Москва 1996. |                                               |                                               |                           |
| <b>Oblici provjere znanja i ocjenjivanje</b> |                   |                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                               |                                               |                           |
| <b>Posebne naznake za predmet</b>            |                   |                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                               |                                               |                           |
| <b>Napomena</b>                              |                   |                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                               |                                               |                           |
| <b>Ocjena:</b>                               | F                 | E                                             | D                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | C                                             | B                                             | A                         |
| <b>Broj poena</b>                            | manje od 50 poena | više ili jednako 50 poena i manje od 60 poena | više ili jednako 60 poena i manje od 70 poena                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | više ili jednako 70 poena i manje od 80 poena | više ili jednako 80 poena i manje od 90 poena | više ili jednako 90 poena |